

**BOSNA I HERCEGOVINA
VIJEĆE MINISTARA
DIREKCIJA ZA EKONOMSKO PLANIRANJE**

**БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
САВЈЕТ МИНИСТАРА
ДИРЕКЦИЈА ЗА ЕКОНОМСКО ПЛАНИРАЊЕ**

**BOSNIA AND HERZEGOVINA
COUNCIL OF MINISTERS
DIRECTORATE FOR ECONOMIC PLANNING**

INFORMACIJA

**o kretanju makroekonomskih pokazatelja
za januar/siječanj - april/travanj 2018. godine**

Sarajevo, juni/lipanj 2018. godine

Sadržaj

Uvod.....	3
1. Realni sektor.....	4
<i>Kretanje industrijske proizvodnje</i>	4
<i>Građevinarstvo</i>	5
<i>Tržište rada</i>	5
2. Javne finansije.....	7
<i>Indirektni porezi u BiH</i>	8
<i>Prihodi od direktnih poreza, doprinosa i neporeskih prihoda u BiH</i>	9
<i>Servis vanjskog duga</i>	10
3. Cijene, monetarni i finansijski sektor.....	11
<i>Cijene</i>	11
<i>Monetarni sektor</i>	12
<i>Bankarski sektor</i>	13
<i>Berze u BiH</i>	15
4. Vanjski sektor.....	16
<i>Vanjskotrgovinska razmjena</i>	16
5. Strane direktne investicije.....	20

Uvod

Vijeće ministara Bosne i Hercegovine je na 79. sjednici održanoj 05.03.2009. godine razmotrilo i usvojilo Prijedlog mjera iz nadležnosti Vijeća ministara BiH za ublažavanje uticaja globalne ekonomske krize na privredu BiH. Direkcija za ekonomsko planiranje je zadužena da u vezi sa navedenim prati kretanje makroekonomskih pokazatelja i da izvještaj o kretanju mjesečno dostavlja Vijeću ministara.

Direkcija je zadužena da „Informaciju“ dostavlja mjesečno Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine u svrhu praćenja uticaja svjetske ekonomske krize na ekonomiju BiH.

„Informacija“ obuhvata kretanje glavnih makroekonomskih pokazatelja u BiH za navedeni period. Detaljna pojašnjenja svih oblasti koje su obuhvaćene u ovom dokumentu se mogu naći u Ekonomskim trendovima BiH koje publikuje Direkcija, kvartalno - četiri puta godišnje, te redovno dostavlja Vijeću ministara i Parlamentu BiH.

* * *

U vrijeme pripreme ovog izvještaja kvartalni pokazatelji o nacionalnim računima u BiH nisu bili dostupni, stoga je ova analiza pripremljena na bazi trenutno dostupnih kratkoročnih indikatora. Tako se na osnovu ovih trenutno raspoloživih indikatora kao što su industrijska proizvodnja, maloprodaja, zaposlenost, vanjskotrgovinska robna razmjena, te podaci iz domena javnih finansija i bankarskog sektora, može se zaključiti da je Bosna i Hercegovina u prvom kvartalu 2018. godine ostvarila ekonomski rast u rangu prošlogodišnjeg. Ključnu determinantu ostvarenog rasta predstavljalo je pozitivno međunarodno ekonomsko okruženje koje se manifestovalo kroz više stope ekonomskog rasta u glavnim trgovinskim partnerima. Prema posljednjim raspoloživim podacima Eurostata za prvi kvartal 2018. godine registrirane stope rasta BDP-a u odnosu na isti kvartal prethodne godine su iznosile: EU28 2,4%, Njemačka 2,3%, Italija 1,4%, Austrija 3,1%, Hrvatska 2,5%, Slovenija 4,6%.

Na povećanje poslovne aktivnosti u zemlji u 2018. godini ukazuju porast broja zaposlenih lica od oko 3%, povećanja robnog uvoza i prometa u maloprodaji, rast kredita u sektoru stanovništva i povećanje prihoda od PDV. Ovi indkatori na indirektan način ukazuju na povećanje kako privatne tako i ukupne finalne potrošnje u BiH koja ima najviši nivo zastupljenosti u strukturi BDP-a i determiniše kretanja istog. S druge strane, iako su podaci o kretanjima u domenu investicija prilično oskudni, povećanje uvoza kapitalnih dobara, porast kredita nefinansijskim preduzećima, te povećanje proizvodnje i uvoza građevinskog materijala na neki način ukazuju na moguće povećanje investicija.

Visok nivo vanjskotrgovinske robne razmjene iz prethodne godine u gotovo istom intenzitetu nastavljen je i tokom prvog kvartala 2018. godine. Tako je Bosna i Hercegovina u K1 2018. godine zahvaljujući izvoznoj tražnji i povećanju proizvodnih aktivnosti u zemlji zabilježila dvocifrene stope vanjskotrgovinskih indikatora. Međutim ove dvocifrene stope rasta predstavljaju nominalna povećanja i u realnom smislu su nešto skromnija što potvrđuju indeksi izvoznih i uvoznih cijena koji su u odnosu na isti period prethodne godine povećani za 4,9% odnosno 0,9%.

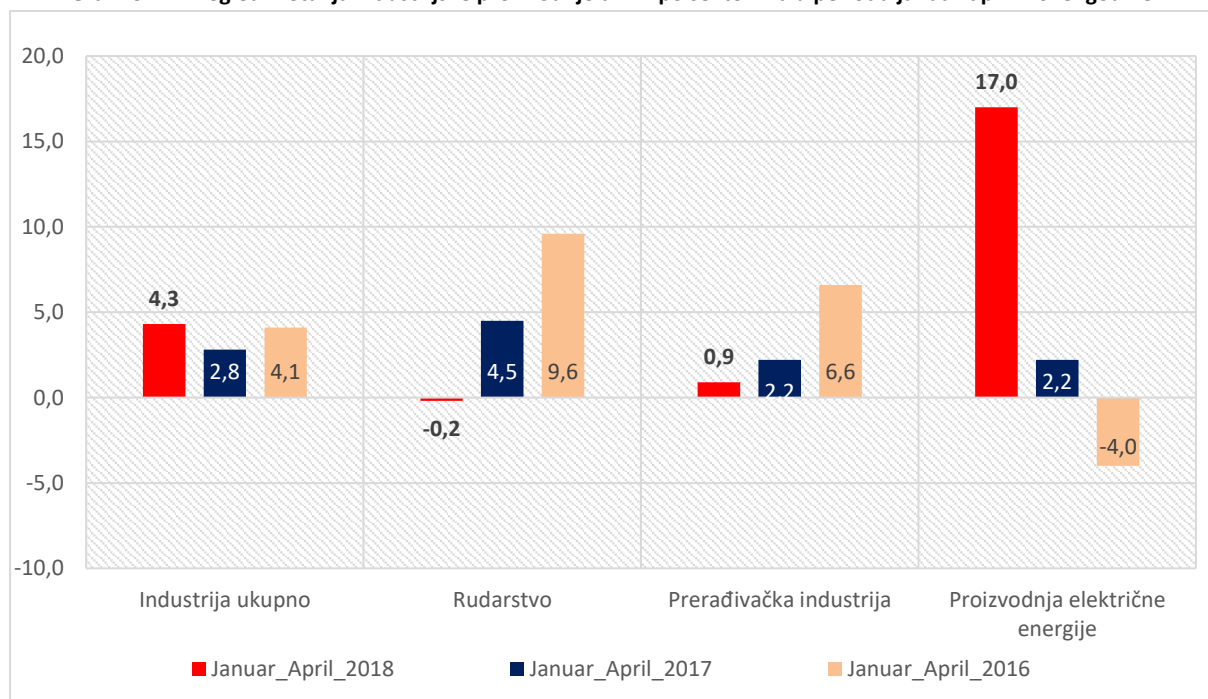
S druge strane, iako trenutno raspoloživi kratkoročni pokazatelji za mjesec april nisu dovoljni kako bi se donosili precizni zaključci o ekonomskim kretanjima u drugom kvartalu 2018. godine, oni na neki način ukazuju na slabljenje momentuma porasta ekonomske aktivnosti u BiH. Naime, tokom aprila 2018. godine u odnosu na isti mjesec prethodne godine (**april 2018/april 2017**) došlo je do samanjenja proizvodnje u okviru prerađivačke industrije, stope rasta izvoza i uvoza roba su prepolovljene, dok je rast neto prihoda od PDV-a znatno sporiji u odnosu na početak godine.

1. Realni sektor

Kretanje industrijske proizvodnje

Prema preliminarnim podacima BHAS-a za period januar-april 2018. godine Bosna i Hercegovina je zabilježila povećanje fizičkog obima industrijske proizvodnje od 4,3% u odnosu na isti period prethodne godine.¹ Ako se ovaj ostvareni rast posmatra sektorski vidljivo je da je najznačajniji doprinos rastu ostvaren usljed povećanja proizvodnje u sektoru za proizvodnju električne energije od 17%. Ovo povećanje proizvodnje električne energije u BiH posljedica je povoljne hidrološke situacije što je dovelo do dvostruko višeg nivoa proizvodnje u okviru hidroelektrana u odnosu na isti period prethodne godine. U istom vremenskom periodu prema raspoloživim podacima NOSBiH-a proizvodnja električne energije u termoelektranama je smanjena za oko 13%.² S druge strane, iako imaju znatno viši nivo učešća u strukturi ukupne industrijske proizvodnje u BiH čini se da doprinos rastu u okviru sektora prerađivačke industrije i rudarstva tokom nije bio na očekivanom nivou. Naime, prema trenutno raspoloživim statističkim podacima za period januar-april 2018. godine proizvodnja u okviru sektora rudarstvo je stagnirala dok je u okviru prerađivačke industrije uvećana za svega 0,9% u odnosu na isti period prethodne godine. Na osnovu ovih pokazatelja se može zaključiti da je trend rasta industrijske proizvodnje u BiH iz prethodne godine nastavljen i tokom prvih četiri mjeseca tekuće godine, te da je ostvarena stopa rasta dosta viša u odnosu na isti period prethodne godine kada je ista iznosila 2,8%. Međutim, vrijedi istaći da je momentum trenda rasta fizičkog obima industrijske proizvodnje blago usporen u posljednjih nekoliko mjeseci. Naime, desezonirane stope rasta industrijske proizvodnje u februaru i martu u odnosu na prethodni mjesec su bile nepromjenjene, dok je nivo industrijske proizvodnje u aprilu u odnosu na mart tekuće godine smanjen za 1,7%.

Grafikon 1. Pregled kretanja industrijske proizvodnje u BiH po sektorima u periodu januar-april 2018. godine

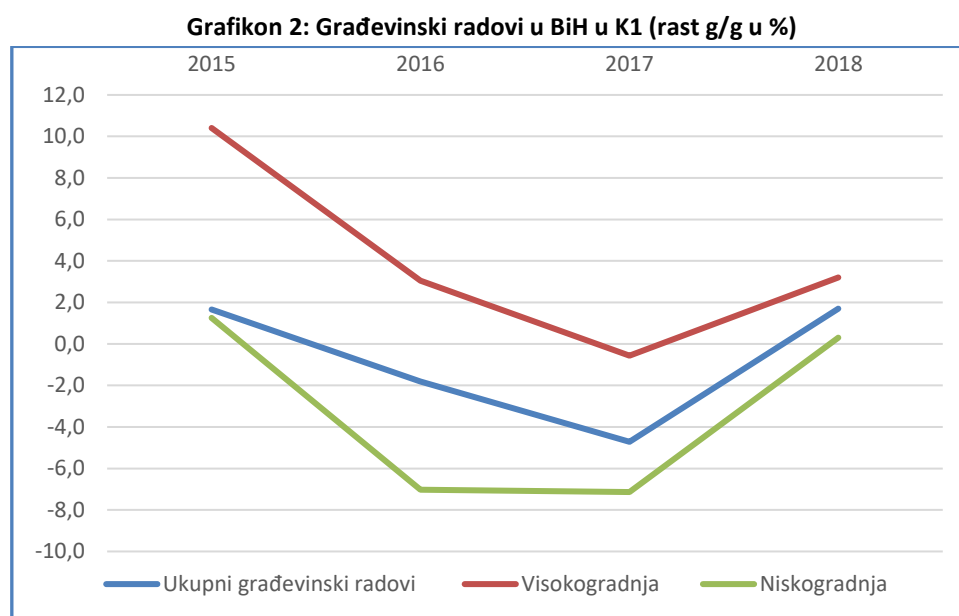
Izvor: Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine

¹Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine, Saopštenje, „Indeks obima industrijske proizvodnje u Bosni i Hercegovini za april 2018. godine-prethodni podaci“, 25.05.2018. godine.

² NOSBiH, Izvještaj o tokovima električne energije na prijenosnoj mreži u BiH za april 2018. godine, Sarajevo 15.05.2018.

Građevinarstvo

Raspoloživi podaci za prvi kvartal 2018. godine pokazuju rast od 1,7% ukupnih građevinskih radova u Bosni i Hercegovini, u odnosu na isti period prethodne godine. Najveći doprinos ovome rastu je iz sektora visokogradnje gdje je zabilježen rast od 3,2% dok je istovremeno sektor niskogradnje porastao za 0,3%. Broj izdatih odobrenja za građenje u prvom kvartalu 2018. godine u odnosu na prvi kvartal 2017. godine veći je za 0,7%. Najveći porast izdatih dozvola za građenje je u sektoru niskogradnje (16,6%). Istovremeno odobrenja za građenje u visokogradnji su zabilježila smanjenu stopu rasta (2,8%). U ovom sektoru je smanjen broj izdatih dozvola za građenje stambenih zgrada (7,5%) dok je povećan broj izdatih dozvola za nestambene zgrade (16,6%).

Izvor: BHAS

Tržište rada

U martu 2018. godine broj zaposlenih lica u BiH uvećan je za 2,8% u odnosu na isti mjesec prethodne godine i iznosi 794,5 hiljada.³ U periodu I-III 2018/I-III 2017 prosječan broj zaposlenih lica u BiH uvećan je za 3%. U posmatranom periodu najznačajniji rast broja zaposlenih lica bio je u području djelatnosti prerađivačke industrije i djelatnosti pružanja smještaja, te pripreme i usluživanja hrane uz stope rasta od 8,3% g/g i 10,6% g/g respektivno. Pored toga, rast broja zaposlenih lica u području djelatnosti trgovine na veliko i malo, popravka motornih vozila i motocikala od 3,1% g/g (I-III 2018/I-III 2017) značajno je doprinijeo rastu ukupnog broja zaposlenih lica zbog velikog udjela u ukupnom broju zaposlenih lica.⁴

Ukupan broj registrovanih nezaposlenih lica u BiH u aprilu 2018. godine iznosio je 458,4 hiljada i manji je za 7,5% u odnosu na april 2017. godine. Stopa registrovane nezaposlenosti za mart 2018. godine smanjena je za 0,4 p.p. u odnosu na prethodni mjesec i iznosila je 37%.⁵ Anketna stopa nezaposlenosti u BiH za 2018. godinu nije bila objavljena u periodu izrade Informacije.

³ Podatak o broju zaposlenih lica u BiH za april 2018. godine nije bio na raspolaganju u periodu pripreme Informacije.

⁴ U pomenutom području djelatnosti u BiH je zaposleno oko 18,6%.

⁵ Izvor: Agencija za rad i zapošljavanje BiH, Mjesečno saopštenje. U periodu izrade Informacije nije bila na raspolaganju stopa registrovane nezaposlenosti za april 2018. godine.

Tabela 1: Broj zaposlenih (nova metodologija)⁶ i registrovanih nezaposlenih lica u BiH

	Broj zaposlenih lica u BiH	Broj registrovanih nezaposlenih lica u BiH	Stopa rasta broja zaposlenih lica g/g	Stopa rasta broja registrovanih nezaposlenih lica g/g
01-2017	767.074	511.571	-	-5,1%
02-2017	766.799	509.907	-	-5,0%
03-2017	773.053	501.522	-	-5,4%
04-2017	779.342	495.405	-	-5,5%
05-2017	783.585	487.426	-	-6,1%
06-2017	786.399	485.888	-	-6,2%
07-2017	787.933	486.309	-	-6,5%
08-2017	785.582	485.088	-	-6,8%
09-2017	792.779	480.379	-	-6,7%
10-2017	793.470	478.191	-	-6,7%
11-2017	795.055	475.549	-	-7,0%
12-2017	792.601	475.084	-	-6,9%
01-2018	790.943	475.541	3,1%	-7,0%
02-2018	791.397	472.957	3,2%	-7,2%
03-2018	794.505	466.330	2,8%	-7,0%
04-2018	-	458.355	-	-7,5%

Izvor: BHAS, entitetski zavodi za zapošljavanje, Zavod za zapošljavanje BD, DEP kalkulacije

Prosječna neto plata u BiH u martu 2018. godine iznosila je 869 KM i nominalno je veća za 1,7% u odnosu na mart 2017. godine.⁷ U prosjeku perioda I-III 2018. godine prosječna plata je iznosila 862 KM i nominalno je uvećana za 1,9% (I-III 2018/I-III 2017), dok je realni rast bio nešto manji (1,1%) zbog inflacije. U posmatranom periodu najveće nominalne stope rasta neto plate bile su u područjima administrativnih i pomoćnih uslužnih djelatnosti (7,5% g/g), djelatnosti zdravstvene i socijalne zaštite (5,5% g/g) i djelatnosti vađenja ruda i kamena (4,1% g/g).

Ukupan broj penzionera u BiH u aprilu 2018. godine iznosio je 670,1 hiljada i veći je za 0,9% u odnosu na april 2017. godine.⁸ Prosječna penzija u BiH u aprilu 2018. godine iznosila je 381,3 KM i veća je za

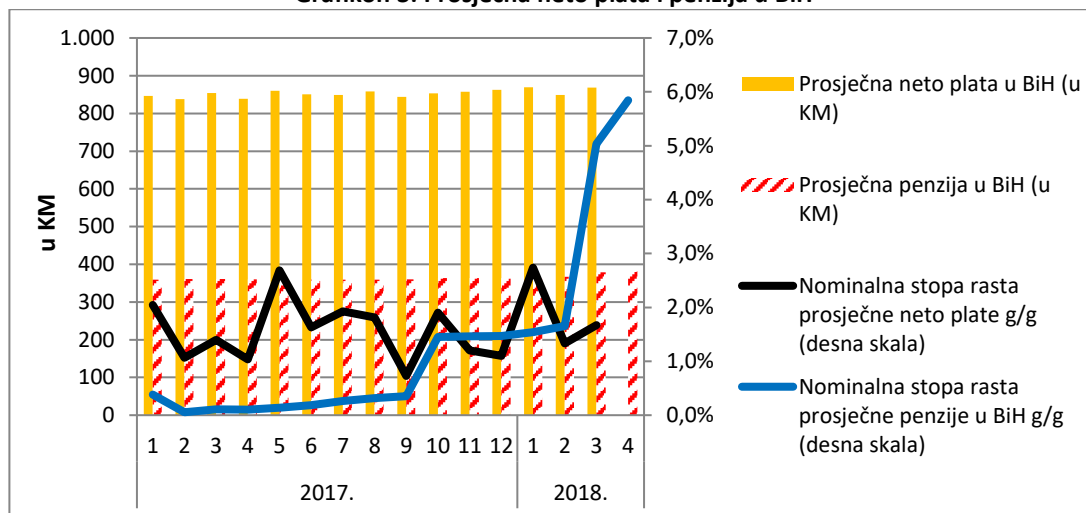
⁶ Podaci o ukupnom broju zaposlenih u BiH su obračunati retroaktivno za 2017. godinu. Time je prekinuta serija podataka o zaposlenima u BiH, kao i uporedivost sa prethodno objavljivanim mjesečnim i godišnjim podacima o broju zaposlenih u BiH. Ukupan broj zaposlenih u BiH je podatak agregiran na osnovu prikupljenih i obrađenih podataka iz Federacije BiH, Republike Srpske i podružnice Agencije za statistiku BiH u Brčko distriktu BiH. Podaci o ukupnom broju zaposlenih osoba u Federaciji BiH (pravne osobe i obrt i srodne djelatnosti) dobijeni su obradom podataka koji su preuzeti iz administrativnog izvora, Porezne uprave Federacije BiH. Podaci o zaposlenima u Republici Srpskoj dobijaju se na osnovu polugodišnjeg statističkog istraživanja o zaposlenima i plaćama zaposlenih, stanje na dan 31. mart i 30. septembar. Izvor podataka o preduzetnicima i zaposlenima kod njih je Porezna uprava Republike Srpske. Podaci o zaposlenima u pravnim osobama u Brčko distriktu BiH se prikupljaju putem mjesečnog statističkog istraživanja o zaposlenima i plaći. Za javnu upravu, obrazovanje i zdravstvo vrši se potpuni obuhvat. Za subjekte koji se ne prate Mjesečnim istraživanjem o zaposlenima i plaći, jedanput godišnje se vrši imputacija na mjesečnom nivou iz podataka završnih računa. Podaci o broju samostalnih preduzetnika se procjenjuju na osnovu administrativnog registra, a podaci o broju zaposlenih kod njih se preuzimaju od Fonda zdravstvenog osiguranja. Izvor: BHAS, Saopštenje, zaposleni po djelatnostima u martu 2018. godine.

⁷ Podatak o prosječnoj neto plati u BiH za april 2018. godine nije bio na raspolaganju u periodu pripreme Informacije.

⁸ Broj penzionera u BiH predstavlja zbir penzionera koji primaju penzije iz Zavoda za MIO/PIO FBiH i Fonda za PIO RS bez obzira na mjesto prebivališta (u BiH i izvan BiH).

5,8% u odnosu na april 2017. godine.⁹ Penzije u oba bh. entiteta su uvećane u aprilu, što je uticalo na rast prosječne penzije.¹⁰ Na taj način iznos najniže penzije je takođe uvećan. UFBiH najniža penzija iznosi 337,6 KM, a u RS 183,3 KM.

Grafikon 3: Prosječna neto plata i penzija u BiH

Izvor: BHAS, entitetski penzioni fondovi, DEP kalkulacije

2. Javne finansije

U periodu januar - april 2018. godine, na nivou BiH, je prikupljeno za oko 7,4% više javnih prihoda nego u istom periodu prethodne godine. Javni prihodi u posmatranom periodu su iznosili oko 4,8 milijardi KM. U strukturi javnih prihoda vodeća kategorija su i dalje prihodi u nadležnosti entitetskih poreskih uprava (52,5%), dok je preostalih 47,5% prihoda prikupila UIO BiH. Posmatrajući pojedinačne kategorije prihoda, njihov udio izgleda ovako: bruto prihodi od PDV-a (32,7% ukupnih prihoda), prihodi od doprinosa (32,5%), direktnih poreza (12,1%), akciza (9,3), takse, kazne i naknade (8,0%), putarine (3,4%), carine (1,9%) i ostali prihodi (0,1%)¹¹.

⁹ Prosječna penzija u BiH je izračunata na osnovu prosječnih mjesečnih penzija ponderisanih udjelom ukupnog boja penzionera u svakom od bh. entiteta u ukupnom broju penzionera.

¹⁰ Upravni odbor Federalnog zavoda za MIO/PIO donio je odluku o akontativnom usklađivanju penzija, a u skladu s odredbama članka 79. Zakona o MIO/PIO. Tom odlukom, sve penzije, s izuzetkom najviših i penzija ostvarenih u 2018. godini povećat će se za 3,5%. Odlukom o akontativnom usklađivanju obuhvaćene su minimalne i zajamčene penzije ostvarene i u 2018. godini, koje će se takođe povećati za 3,5%. Korisnicima penzija ostvarenih prema Zakonu o prijevremenom povoljnijem penzionisanju branilaca domovinskog rata, a prema odredbama navedenog zakona, usklađivanje penzija će biti izvršeno sljedećeg mjeseca, s izuzetkom minimalnih penzija koje se povećavaju za 3,5%, u skladu s Odlukom. Pored povećanih penzija za april, korisnici će prilikom isplate dobiti i razliku između isplaćene penzije za mart i uvećane penzije (revidirani su i podaci za mart u odnosu na prethodnu Informaciju). Odluka o akontativnom usklađivanju penzija donesena je zbog činjenice da statistički pokazatelji o rastu bruto domaćeg proizvoda još nisu službeno objavljeni. Izvor: Novosti, Penzije za april, www.fzmiopio.ba.

U Republici Srpskoj penzije svim korisnicima prava počev od 01.04.2018. godine vanredno su usklađene i uvećane za 2%. Izvor: Vijesti, Penzije za april, www.fondpiors.org.

¹¹ Ostale prihode koje je prikupila UIO BiH u iznosu od 5,9 miliona KM čine: prihodi od terminala i zakupnina, novčane kazne za carinske prekršaje za fizička i pravna lica, prihodi od carinske pratnje i od prodaje oduzete robe, troškovi prinudne naplate i zatezne kamate po raznim osnovama.

Indirektni porezi u BiH

Naplaćeni prihodi. Za prva četiri mjeseca tekuće godine, bruto naplaćeni prihodi od indirektnih poreza su rasli stopom od 8,4%, čime su dostigli iznos od skoro 3 milijarde KM. U istom periodu, povrati su rasli godišnjom stopom od 9,8% što je na kraju dalo rezultat od 8,1% rasta neto prihoda od indirektnih poreza. Tokom posmatranog perioda, sve kategorije indirektnih poreza su ostvarile rast, ali najveći doprinos rastu navedenih prihoda dali su neto prihodi od PDV-a (4,2 p.p.) i putarina (3,2 p.p.).

Porez na dodatu vrijednost. Bruto prihodi od PDV-a u toku posmatranog perioda su iznosili oko 1,6 milijardi KM, što je za 7,4% više nego u istom periodu prethodne godine. Neto prihodi su iznosili oko 1,2 milijarde KM ili 6,7% više nego za prva četiri mjeseca prethodne godine. Oko 62% ukupnih prihoda od PDV-a se odnosi na prihode od PDV-a po osnovu uvoza, dok je ostatak ostvaren u domaćem prometu. Struktura prihoda od PDV-a, a prema poreskim prijavama, je nešto drugačija. Po ovom osnovu prihodi od PDV-a ostvareni uvozom roba i usluga učestvuju sa 89%, dok se ostatak odnosi na prihode od PDV-a iz domaćeg prometa roba i usluga. Prihodi od PDV-a, prema poreskim prijavama, su ostvarili godišnji rast od 4,7%, i to zahvaljujući rastu prihoda po osnovu uvoza (9,7%). U istom periodu, prihodi iz domaćeg prometa su smanjeni za 23,3%.

Tabela 2: Naplata i raspodjela prihoda od indirektnih poreza (rast g/g u % ako nije drugačije naznačeno)

	struktura 2018	jan-apr 2017	jan-apr 2018	feb 2018	mar 2018	apr 2018
Bruto prihodi - prikupljeno	100,0	4,3	8,4	9,7	4,4	3,3
Povrati	18,7	15,4	9,8	-5,9	11,2	11,5
Neto prihodi - prikupljeno	81,3	2,1	8,1	13,4	2,9	1,6
PDV	50,3	3,1	6,7	11,7	3,2	2,0
Carine	3,9	8,8	9,3	7,4	0,6	15,6
Akcize	19,3	-2,1	1,6	8,3	-11,3	-9,1
Putarine	7,1	7,5	51,8	78,2	51,0	65,6
Ostali prihodi	0,3	-4,7	5,5	11,5	-2,0	2,0
Neusklađeni prihodi	0,5	-15,0	-26,0	-34,5	...	-98,1
Raspoloživo za raspodjelu	100,0	4,4	8,7	9,9	3,9	5,4
Minimalne rezerve	21,0	15,2	21,2	-8,0	35,4	34,7
Budžeti	79,0	2,2	5,8	14,2	-3,2	-1,0
Servisiranje vanjskog duga	12,3	59,0	15,9	14,9	29,6	4,3
FBiH	7,9	62,9	13,4	12,6	22,9	10,4
RS	4,3	52,2	13,5	19,3	38,5	-6,8
BD	0,1	68,7	141,0	8,7	158,7	0,0
Raspodjeljeno nakon servisiranja vanjskog duga	66,7	-3,6	4,4	14,1	-11,0	-2,0
Institucije BiH	10,7	-0,4	0,0	0,0	-4,3	5,0
FBiH	36,0	-4,0	6,3	18,8	-9,6	-3,8
RS	17,7	-5,4	3,5	12,9	-18,1	-2,5
BD	2,3	1,9	5,4	17,8	-12,2	-0,7

Izvor: UIO BIH

Akcize. Po osnovu akciza za prva četiri mjeseca tekuće godine prikupljeno je oko 445 miliona KM bruto prihoda, odnosno 441 milion KM neto prihoda. Kao rezultat smanjenja tokom dva posljednja mjeseca, navedeni prihodi su rasli stopom od svega 1,6% na karju posmatranog perioda. Oko 80% ukupnih prihoda od akciza čine akcize na uvozne proizvode, tako da je kretanje ovih akciza odredilo i kretanje ukupnih prihoda od akciza. Odnosno, prihodi od akciza na uvozne proizvode rasli su stopom od 12,6%, dok su prihodi od akciza na domaće proizvode smanjeni za 26,3%. Kod akciza na uvozne proizvode sve vrste akciza su ostvarile povćanje osim akciza na uvozni alkohol i alkoholna pića. Sa druge strane, kod akciza na domaće proizvode sve kategorije bilježe smanjenje.

Putarine. Prihoda od putarina, za prva četiri mjeseca, naplaćeno je oko 164 miliona KM prihoda, što je za 51,8% više nego u istom periodu prethodne godine. Navedeni rast je rezultat primjene novog zakona o akcizama. U strukturi prihoda od putarina, glavna kategorija su putarine naplaćene na uvozne

proizvode sa 71,5% ukupnih prihoda od putarina. Kod različitih kategorija putarina na uvozne proizvode zabilježeno je povećanje naplate prihoda, što nije slučaj sa putarinama naplaćenim na domaće proizvode. Jedino kod putarine za izgradnju autoputeva i izgradnju i rekonstrukciju drugih puteva iz cijene domaće nafte i naftnih derivata po stopi 0,25 KM/l bilježi se povećanje, i to kao rezultat povećanja iznosa mjerne jedinice (KM/l).

Carine. Po osnovu carina, tokom posmatranog perioda prikupljeno je oko 92 miliona KM bruto prihoda, odnosno oko 89 miliona KM neto prihoda.

Raspoređeni prihodi. 21% od ukupno raspoloživih sredstava za raspodjelu odnosi se na minimalne rezerve, odnosno za finansiranje povrata sa jedinstvenog računa UIO BiH. Nakon izvojenih 480 miliona KM za ovu svrhu, preostali iznos od 1,8 milijardi KM je doznačen krajnjim korisnicima, što je za 5,8% više nego u istom periodu prethodne godine. Od tog iznosa, doznačena sredstva za servisiranje obaveza vanjskog duga uvećana su za 13,9%, dok su sredstva za finansiranje različitih nivoa vlasti veća za 4,4%. Doznačena sredstva za finansiranje institucija BiH su ostala ista kao i prethodne godine, a raspodjela sredstva ostalim korisnicima data je u tabeli ispod.

Tabela 3: Raspodjeljena sredstva sa JR UIO za period I-IV 2017. i 2018. godine

	FBIH			RS			DB BiH		
	Doznačeno	Vanjski dug (u mil. KM)	Ukupno	Doznačeno	Vanjski dug (u mil. KM)	Ukupno	Doznačeno	Vanjski dug (u mil. KM)	Ukupno
2018	815	127	996	400	99	499	53	2	55
2017	751	159	909	375	87	463	50	1	51
u %	8,6	13,5	9,5	6,5	13,5	7,8	6,6	141,0	8,9

Izvor: UIO BiH

Prihodi od direktnih poreza, doprinosa i neporeskih prihoda u BiH

Za prva četiri mjeseca tekuće godine, entitetske poreske uprave zajedno su prikupile više za 6,5% prihoda, u poređenju sa istim periodom 2017. godine. Odnosno prikupile su oko 2,5 milijarde KM prihoda.

Tabela 4: Prihodi od direktnih poreza, doprinosa, taksi, naknada i sl.

Naziv prihoda	FBiH jan-apr 2018			RS jan-apr 2018			BiH jan-apr 2018		
	miliona KM	rast u %		miliona KM	rast u %		miliona KM	rast u %	
Direktni porezi	340,4	377,2	10,8	179,2	204,1	13,9	519,6	581,3	11,9
Porez na dohodak	132,6	147,3	11,1	77,2	83,3	7,8	209,8	230,5	9,9
Porez na dobit	144,7	164,9	13,9	93,9	111,2	18,3	238,7	276,0	15,7
Porezi građana	62,6	64,6	3,2	8,0	9,6	20,7	70,6	74,2	5,2
Ostali porezi	0,5	0,5	-3,1	0,0	0,0	0,0	0,5	0,5	-3,1
Takse, kazne i naknade	243,9	245,7	0,7	139,7	138,5	-0,8	383,6	384,2	0,2
Doprinosi	1.018,5	1.095,3	7,5	451,4	467,6	3,6	1.469,9	1.562,9	6,3
PIO	564,5	608,6	7,8	250,3	265,6	6,1	814,8	874,1	7,3
Zdravstvo	407,7	435,9	6,9	167,7	166,9	-0,5	575,4	602,7	4,8
Nezaposleni	46,4	50,8	9,6	12,8	10,9	14,4	59,1	61,7	4,4
Dječija zaštita	0,0	0,0	-	18,8	22,5	19,3	18,8	22,5	19,3
Zapošljavanje invalida	0,0	0,0	-	1,8	1,8	1,9	1,8	1,8	1,9
UKUPNO	1.602,8	1.718,1	7,2	770,2	810,2	5,2	2.373,1	2.528,4	6,5

Izvor: PU RS i PU FBiH

Doprinosi. Najznačajnija kategorija prihoda u nadležnosti poreske uprave jesu prihodi od doprinosa. U toku posmatranog perioda po osnovu doprinosa prikupljeno je oko 1,6 milijardi KM prihoda, što je za 6,3% više nego u istom periodu prethodne godine. Posmatrano po entitetima, sve vrste doprinosa u FBiH bilježe povećanje, dok u RS prihodi od doprinosa za zdravstveno osiguranje i osiguranje od nezaposlenosti bilježe smanjenje.

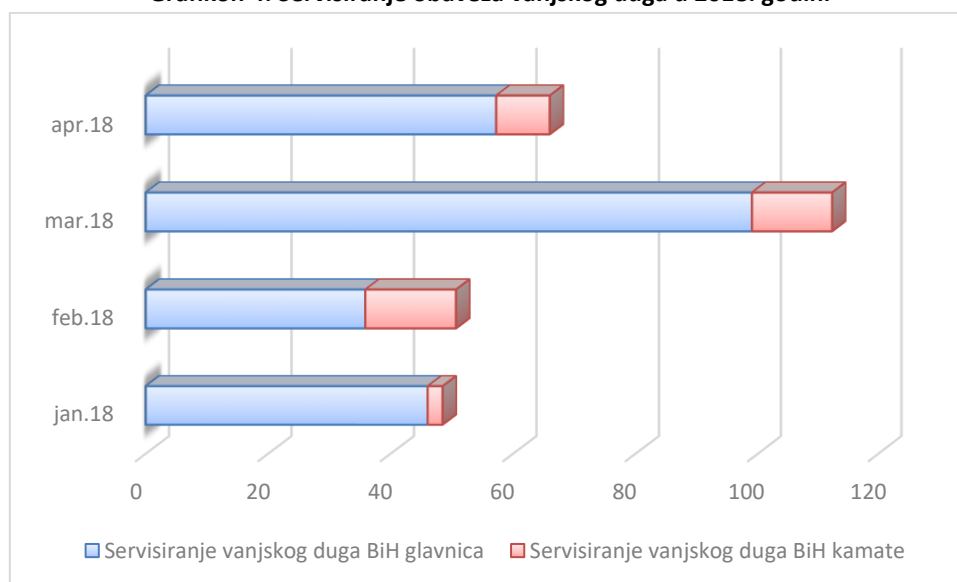
Direktni porezi. Ukupni direktni porezi su rasli godišnjom stopom od 11,9% u posmatranom periodu. Što se tiče strukture direktnih poreza, nije bilo bitne izmjene. I dalje je vodeća kategorija porez na dobit, zatim slijedi porez na dohodak.

Ostali prihodi. Ostale prihode čine različite takse (republičke, administrativne, sudske, komunalne) i naknade (za korišćenje različitih prirodnih resursa, priređivanje igara na sreću), kazne, koncesione naknade i ostali prihodi. Ova kategorija prihoda ostala je skoro nepromjenjena u odnosu na isti period prethodne godine.

Servis vanjskog duga

Doznačena sredstva UIO za servisiranje obaveza vanjskog duga su u posmatranom periodu porasla za 15,9% u poređenju sa istim periodom prethodne godine, što ukazuje na uvećanje obaveza po osnovu vanjskog duga. Prema podacima CB BiH, za prva četiri mjeseca posmatrane godine ukupno je otplaćeno oko 277 miliona KM obaveza vanjskog duga, što predstavlja 27,3% ukupno planiranih sredstava za servisiranje vanjskog duga. U poređenju sa prethodnim periodom, servis vanjskog duga, za period januar - april 2018. godine veći je za 19,1% nego što je bio u istom periodu prethodne godine. Servisiranje glavnice, a u poređenju sa istim periodom prethodne godine, veće je za 21,7%. Servis kamata je veći za svega 5,3%. Najveći dio servisiranih obaveza (čak 44%) se odnosi na servis duga prema MMF-u. Dinamika servisiranja obaveza vanjskog duga može se vidjeti sa grafikona ispod.

Grafikon 4: Servisiranje obaveza vanjskog duga u 2018. godini

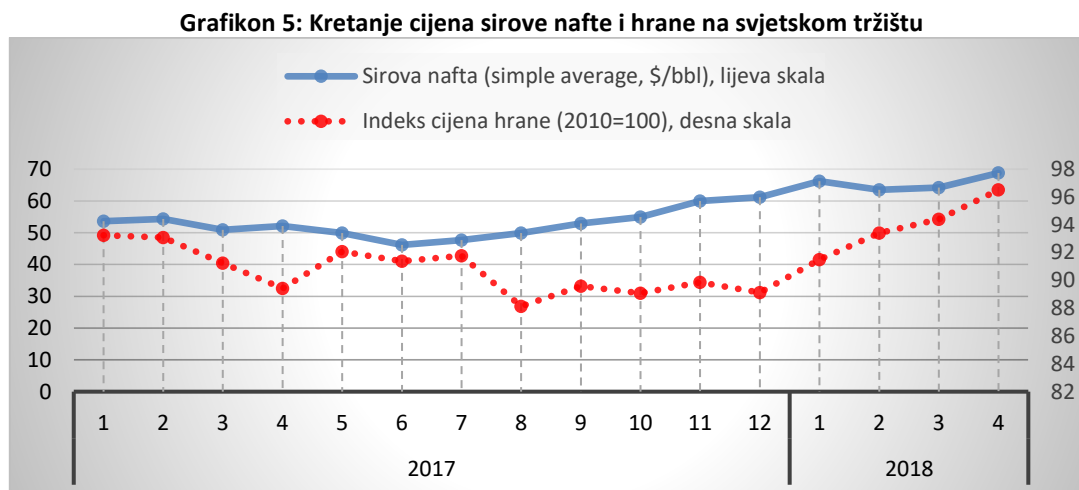

Izvor: MFT BiH i CB BiH

3. Cijene, monetarni i finansijski sektor

Cijene

Rast cijena sirove nafte na svjetskom tržištu energenata nastavljen je u aprilu 2018. godine. Cijena sirove nafte u posmatranom mjesecu iznosila je 68,8 \$/barelu i veća je ne samo u odnosu na prethodni mjesec (7,2%) nego i u odnosu na april 2017. godine (31,9%). Indeks hrane na svjetskom tržištu takođe je uvećan u aprilu 2018. godine za 7,9% u odnosu na isti mjesec 2017. godine ali i u odnosu na prethodni mjesec što se može vidjeti na grafikonu ispod.

Izvor: Svjetska banka

Rast indeksa potrošačkih cijena u BiH nastavljen je u aprilu 2018. godine.¹² U posmatranom mjesecu u BiH je registrovana inflacija od 1% u poređenju sa istim mjesecom 2017. godine. U periodu I-IV 2018. godine inflacija u BiH je iznosila od 0,8% u poređenju sa istim periodom 2017. godine. Većina odjeljaka CPI indeksa imala je doprinos rastu ukunog nivoa cijena u BiH, ali je najveći rast cijena u periodu I-IV 2018/I-IV 2017 bio u odjeljcima alkoholnih pića i duvana (7,2%) i prevoza (4,6%).

Od 1. januara 2018. godine nastavljena je harmonizacija akcizne politike u BiH sa politikom akciza na cigarete u Evropskoj uniji.¹³ Pored toga, u martu 2018. godine je došlo do poskupljenja određenih vrsta cigareta (kao rezultat poslovne politike proizvođača) što je uticalo na rast cijena u odjeljku alkoholnih pića i duvana u periodu I-IV 2018. godine. Pod uticajem rasta cijena sirove nafte na svjetskom tržištu (grafikon iznad) ali i Zakona¹⁴ o izmjenama i dopunama Zakona o akcizama u Bosni i Hercegovini, U BiH je u periodu I-IV 2018. godine došlo do poskupljenja tečnih goriva u BiH što je uticalo na rast cijena u odjeljku prevoza.

¹² Indeks potrošačkih cijena u BiH izračunava se na osnovu reprezentativne liste proizvoda koju u 2018. godini čini 615 proizvoda. Za izračunavanje indeksa potrošačkih cijena u BiH od januara 2018. godine primjenjuju se ponderi koji se baziraju na podacima iz Ankete o potrošnji domaćinstava za 2015. godinu (referentna baza za izračunavanje indeksa je 2015. godina). Ponderi se svake godine koriguju s kretanjem cijena u prethodnoj godini. Izvor: BHAS.

¹³ Povećanje akciza na cigarete i duvan od 01.01.2018. godine. Minimalna akciza za pakovanje cigareta od 20 komada iznosi 2,60 KM, a specifična akciza 1,50 KM za isto pakovanje. Akciza na duvan za pušenje utvrđuje se u visini od 80% minimalne akcize na cigarete utvrđene u členu 3. stav (3) ove odluke iskazane za 1000 komada cigareta i iznosi 104 KM po kilogramu. Izvor: Odluka o utvrđivanju specifične i minimalne akcize na cigarete i iznos akcize na duvan za pušenje za 2018. godinu.

¹⁴ Zakonu o izmjenama i dopunama Zakona o akcizama u Bosni i Hercegovini (Službeni glasnik BiH br. 91/17).

Pregled kretanja indeksa potrošačkih cijena u ostalim odjeljcima predstavlja je u tabeli ispod.

Tabela 5: Indeks potrošačkih cijena u BiH

	I 2018 I 2017	II 2018 II 2017	III 2018 III 2017	IV 2018 IV 2018	I-IV 2018 I-VI 2017
00 Ukupan indeks	100,3	100,9	101,1	101,0	100,8
01 Hrana i bezalkoholna pića	101,0	100,6	101,3	101,1	101,0
02 Alkoholna pića i duvan	106,3	106,5	107,9	107,9	107,2
03 Odjeća i obuća	91,7	91,0	89,9	88,9	90,4
04 Stanovanje, voda, el. energija, plin i dr. energenti	101,8	102,5	102,2	101,8	102,1
05 Namještaj, kućni uređaji i redovno održavanje kuće	98,9	99,1	98,8	99,4	99,0
06 Zdravstvo	101,2	101,2	101,2	101,3	101,2
07 Prevoz	100,9	105,7	105,6	106,3	104,6
08 Komunikacije	96,9	97,0	97,1	97,0	97,0
09 Rekreacija i kultura	100,5	100,7	100,9	101,2	100,8
10 Obrazovanje	100,0	100,0	100,0	99,9	100,0
11 Restorani i hoteli	100,1	100,3	100,2	100,2	100,2
12 Ostala dobra i usluge	99,5	100,3	100,0	100,6	100,1

Izvor: BHAS

Monetarni sektor

Ukupna novčana masa (M2) na kraju aprila 2018. godine iznosila je 22,6 mlrd. KM i veća je u odnosu na isti mjesec 2017. godine za 9,2%. Sve komponente novčane su uvećane u posmatranom mjesecu (tabela ispod). Najznačajniji doprinos rastu dali su prenosivi depoziti u domaćoj valuti (5,6 p.p.), a zatim prenosivi depoziti u stranoj valuti (1,3 p.p.) i gotovina izvan banaka (1 p.p.).

Tabela 6: Kretanje novčane mase u aprilu 2018. godine

Opis	Gotovina izvan banaka	Prenosivi depoziti u domaćoj valuti	M1	Ostali depoziti u domaćoj valuti	Prenosivi depoziti u stranoj valuti	Ostali depoziti u stranoj valuti	QM	M2
	1	2	3=1+2	4	5	6	7=4+5+6	8=3+7
Stanje u mil. KM	3.675,7	7.262,8	10.938,6	4.103,1	1.877,5	5.674,2	11.654,9	22.593,4
Stopa rasta g/g	6,0%	19,1%	14,3%	3,8%	17,1%	1,9%	4,7%	9,2%

Izvor: CBBiH

Na kraju aprila 2018. godine rezervni novac (M0) je iznosio 9,7 mlrd. KM što je za 17,1% više u odnosu na isti mjesec prethodne godine. Rast rezervnog novca rezultat je uvećanja gotovine izvan monetarnih vlasti, depozita banaka kod monetarnih vlasti i prenosivih depozita drugih domaćih sektora kod monetarnih vlasti (tabela ispod). Ipak, najznačajniji doprinos rastu dali su depoziti banaka kod monetarnih vlasti (13,5 p.p.) sa stopom rasta od 27,5% g/g. Iako su prenosivi depoziti drugih domaćih sektora kod monetarnih vlasti, kao komponenta M0, imali najbržu stopu rasta (36% g/g), njihov doprinos rastu M0 bio mali zbog malog učešća u M0 (1%).

Tabela 7: Kretanje rezervnog novca u aprilu 2018. godine

Opis	Gotovina izvan monetarnih vlasti	Depoziti banaka kod monetarnih vlasti	Prenosivi depoziti drugih domaćih sektora kod monetarnih vlasti	Rezervni novac (M0)
	1	2	3	4=1+2+3
Stanje u mil. KM	4.407,7	5.168,7	98,2	9.674,7
Stopa rasta g/g	6,5%	27,5%	36,0%	17,1%

Izvor: CBBiH

U aprilu 2018. godine prosječan saldo računa obaveznih rezervi kod CBBiH iznosio je 5,1 mlrd. KM i veći je za 31,1% u odnosu na isti mjesec prethodne godine. Veći dio prosječnog salda računa obaveznih rezervi pripada višku iznad obaveznih rezervi (55,7%), dok se ostatak odnosi na prosječne obavezne rezerve (44,3%). Prosječne obavezne rezerve uvećane su za 10,7% g/g i iznose 2,3 mlrd. KM, a višak iznad obaveznih rezervi je uvećan za 53,6% g/g i iznosi 2,9 mlrd KM.

Tabela 8: Prosječne obavezne rezerve u aprilu 2018. godine

Opis	Osnovica za obračun obavezne rezerve	Prosječne obavezne rezerve	Prosječan saldo računa obaveznih rezervi kod CBBiH	Višak iznad obavezne rezerve	Prosječna stopa obavezne rezerve	Implicitna stopa obavezne rezerve
	1	2	3	4=3-2	5=2/1	6=3/1
Stanje u mil. KM	22.805,1	2.280,5	5.144,7	2.864,1	10,0%	22,6%
Stopa rasta g/g	10,7%	10,7%	31,1%	53,6%	-	-

Izvor: CBBiH

Bruto devizne rezerve u aprilu 2018. godine uvećane su za 16,6% u odnosu na isti mjesec 2017. godine i iznose oko 11 mlrd. KM. Rast bruto deviznih rezervi rezultat je uvećanja investicija u vrijednosne papire i strane valute u trezoru CBBiH (tabela ispod). Posmatrajući strukturu bruto deviznih rezervi nije bilo značajnijih promjena. Investicije u vrijednosne papire (73,3%) dominiraju u strukturi bruto deviznih rezervi, a zatim slijede depoziti kod nerezidentnih banaka (22,5%).

Tabela 9: Stanje bruto deviznih rezervi u aprilu 2018. godine

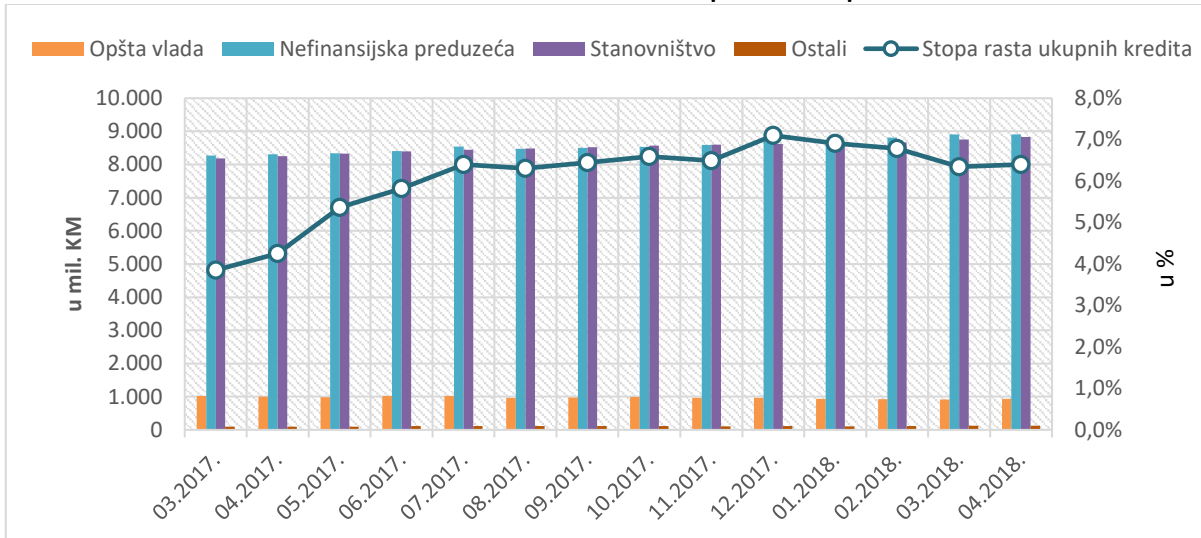
Opis	Zlato	Držanje SDR	Strana valuta u trezoru CBBiH	Depoziti kod nerezidentnih banaka	Ostalo	Investicije u vrijednosne papire	Ukupno
	1	2	3	4	5	6	7=1+...+6
Stanje u mil. KM	204,4	5,7	245,5	2.475,3	0,0	8.049,6	10.980,6
Stopa rasta g/g	-6,1%	-8,0%	15,4%	-10,3%	-	29,4%	16,6%

Izvor: CBBiH

Bankarski sektor

Ukupni krediti na kraju mjeseca aprila 2018. godine su dostigli 18,8 milijardi KM uz stopu rasta od 6,4% g/g. Krediti nefinansijskim preduzećima su rasli po stopi od 7,2% g/g i na kraju mjeseca su iznosili 8,91 milijardu KM. U isto vrijeme krediti stanovništvu su rasli po stopi 7% g/g i dostigli 8,83 milijardi KM. Krediti opštoj vladi su imali negativnu stopu rasta od (-6,6% g/g). Učešće kredita stanovništvu u ukupnim kreditima je bilo 46,8% dok su krediti nefinansijskih preduzeća učestvovali sa 47,6%.

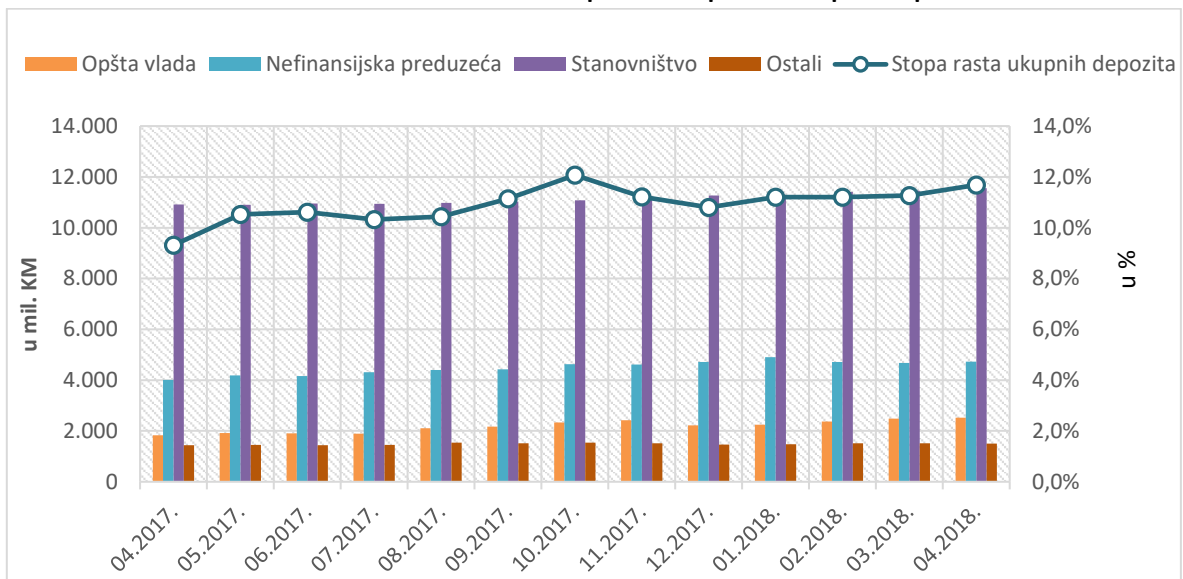
Grafikon 6: Sektorska struktura kredita i stopa rasta ukupnih kredita

Izvor: CBBiH

Na kraju mjeseca aprila depoziti stanovništvu su dostigli 11,55 milijardi KM uz stopu rasta 5,9% g/g i imaju najveće učešće u ukupnim depozitima sa 56,9%. Drugi po veličini sa učešćem od 23,3% bili su depoziti nefinansijskih preduzeća, koji su uz stopu rasta 17,9% g/g na kraju mjeseca aprila dostigli 4,73 milijarde KM. Depoziti opšte vlade su iznosili svega 2,52 milijardi KM tj. sa učešćem od 12,4%. Ukupni depoziti na kraju mjeseca aprila 2018. godine su dostigli 20,31 milijardi KM uz stopu rasta od 11,7% g/g.

Grafikon 7: Sektorska struktura depozita i stopa rast ukupnih depozita

Izvor: CBBiH

Berze u BiH

Ukupan promet u mjesecu aprilu u BiH (promet na SASE i BLSE) je iznosio 21,24 mil. KM te ostvario pad od 77,8% g/g.

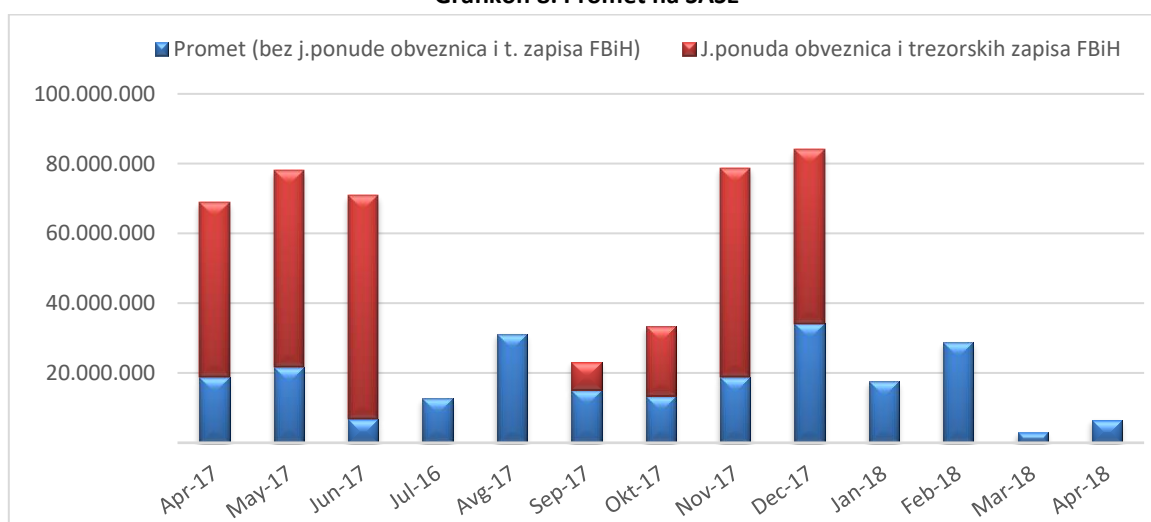
Tabela 10: Promet (u KM) na SASE i BLSE u aprilu 2018. godine

Mjesec	SASE	BLSE	UKUPNO
Apr-16	94.681.403	40.935.483	135.616.886
Apr-17	68.877.201	27.003.391	95.880.592
Apr-18	6.561.262	14.685.166	21.246.427

Izvor: SASE i BLSE

Ukupan promet na SASE u aprilu je iznosio 6,56 mil. KM i manji je 90,5% g/g. Nije bilo javne emisije obveznica i trezorskih zapisa Federacije BiH u ovom mjesecu. Učešće SASE u ukupnom prometu u BiH u mjesecu aprilu je iznosilo 31%.

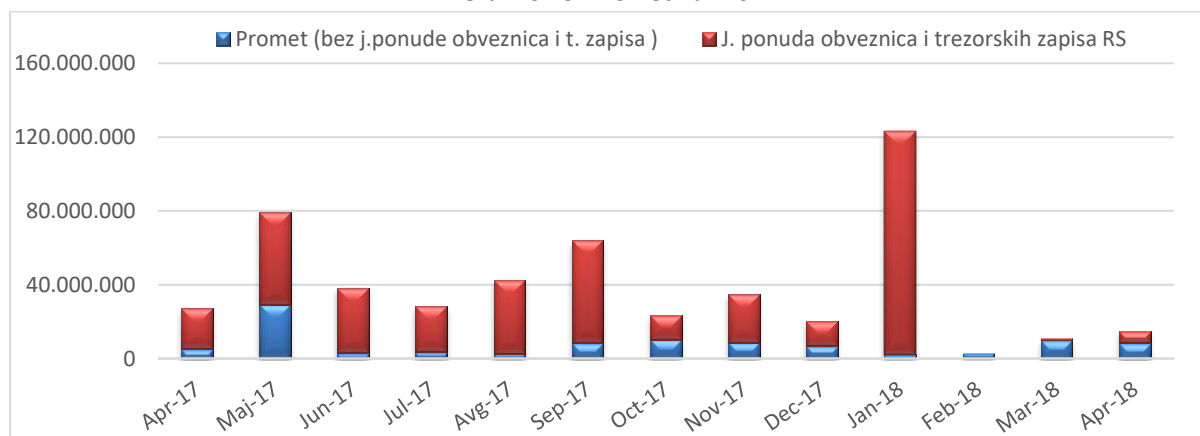
Grafikon 8: Promet na SASE

Izvor: SASE

Ukupan promet na banjalučkoj berzi u aprilu je bio 14,68 mil. KM. U ovome mjesecu je organizovana javna ponuda obveznica (Grad Banja Luka - obveznice 2. emisija) u iznosu od 6,24 mil.KM. U mjesecu aprilu nije bilo emisije trezorskih zapisa. Učešće BLSE u ukupnom prometu u BiH je bilo 69%.

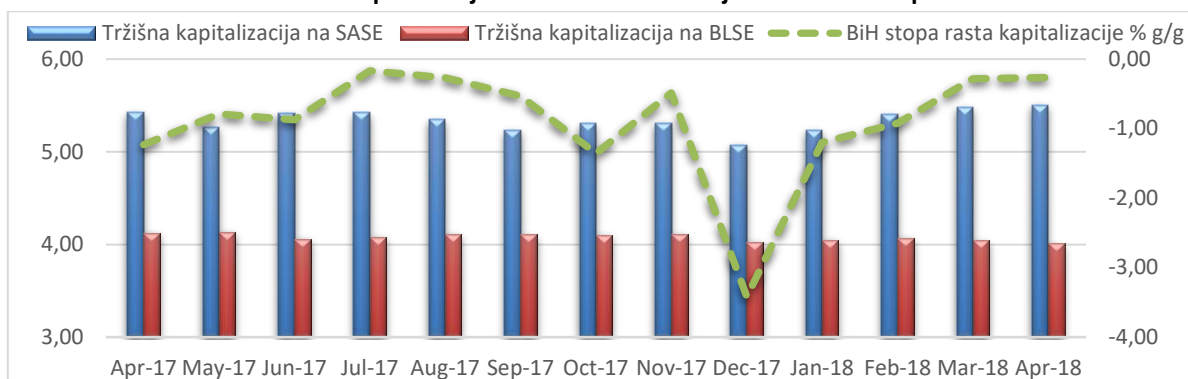
Grafikon 9: Promet na BLSE

Izvor: BLSE

Ukupna kapitalizacija na SASE i BLSE je iznosila 9,51 milijarde KM i uz negativnu stopu rasta od 0,3% g/g. Odnos vrijednosti kapitalizacije na SASE i BLSE je 57,9% prema 42,1%. U mjesecu aprilu kapitalizacija na SASE je iznosila 5,5 milijardi KM uz stopu rasta 1,3% g/g. U isto vrijeme kapitalizacija na BLSE je iznosila 4,01 milijarde KM uz negativnu stopu rasta od 2,4% g/g.

Grafikon 10: Kapitalizacija na SASE i BLSE u milijardama KM i stopa rasta

Izvor: SASE i BLSE

4. Vanjski sektor

Vanjskotrgovinska robna razmjena

Povoljno međunarodno ekonomsko okruženje koje se manifestovalo kroz više stope ekonomskog rasta prije svega u zemljama EU¹⁵ dovelo do jačanja izvozne tražnje i omogućilo je nastavak trenda rasta u okviru bh. vanjskotrgovinske razmjene sa svijetom.

Tako je Bosna i Hercegovina u periodu januar-april 2018. godine zabilježila povećanje svih vanjskotrgovinskih indikatora. U odnosu na isti period prethodne godine ukupna vanjskotrgovinska robna razmjena sa svijetom je povećana za 9,2%, izvoz roba za 10,6%, uvoz roba 8,3%, što je dovelo i do povećanja robnog deficita od 4,6%, dok je pokrivenost uvoza izvozom iznosila 63,4%.¹⁶

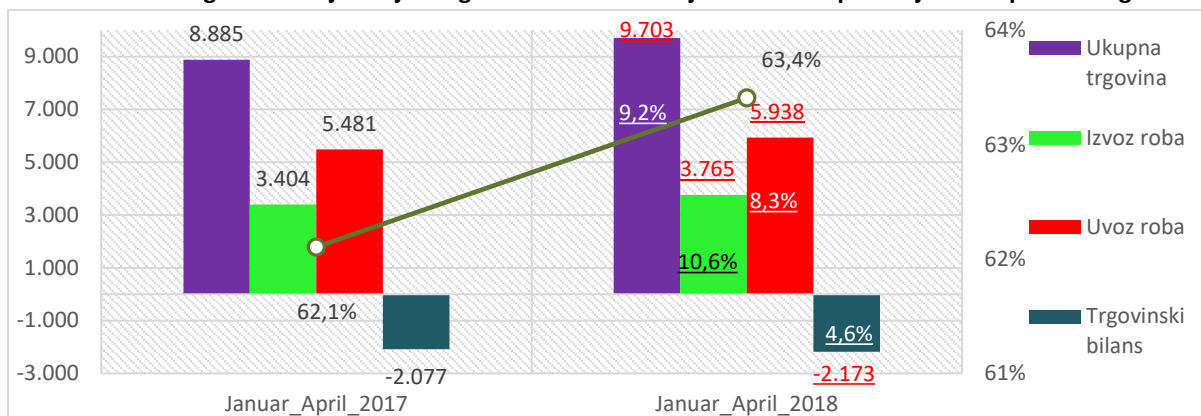
Vrijedi istaći da ove stope predstavljaju nominalna odnosno vrijednosna povećanja navedenih indikatora te da su iste u realnom smislu nešto niže. Naime, prema podacima BHAS-a za K1 2018. godine usljed povećanja svjetskih cijena došlo je do povećanja indeksa jediničnih vrijednosti izvoznih i uvoznih cijena za 4,9% odnosno 0,9% u odnosu na isti period prethodne godine.¹⁷

¹⁵ Prema podacima Eurostata stope ekonomskog rasta u K1 2018 u odnosu na K1 2017 godine su iznosile: EU28 2,4%, Njemačka 2,3%, Italija 1,4%, Austrija 3,1%, Hrvatska 2,5%, Slovenija 4,6%.

¹⁶ Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine, Saopštenje, „Statistika robne razmjene sa inostranstvom januar-april 2018. godine“, 21.05.2018. godine.

¹⁷ Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine, Indeksi jediničnih vrijednosti izvoza i uvoza BiH, I-III 2018., Sarajevo 21.05.2018. godine.

Grafikon 11. Pregled kretanja vanjskotrgovinske robne razmjene u BiH za period januar-april 2018. godine

Izvor: Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine

Bosna i Hercegovina je u periodu januar-april 2018. godine ostvarila vrijednost izvoza roba od skoro 3,8 milijardi KM što predstavlja nominalno povećanje od 10,6% u odnosu na isti period prethodne godine. Ovo povećanje izvoza od preko 10% predstavlja nastavak trenda rasta iz prethodne godine i uglavnom je posljedica povoljnih ekonomskih kretanja u međunarodnom ekonomskom okruženju. Međutim, iako je stopa rasta robnog izvoza na nivou posmatranog perioda (januar-april) bila dvocifrena vrijedi istaći da tokom marta i aprila došlo do blagog usporenja rasta izvoza pri čemu su registrirane stope iznosile 3% odnosno 6,9%.

Ako se detaljnije posmatra struktura bh. robnog izvoza u prva četiri mjeseca 2018. godine pojedinačni proizvodi u okviru kojih su ostvarena najveća povećanja a samim tim i doprinosi povećanju izvoza su: koks 66% (2 p.p), aluminij 30% (1.p.p), ostali metalni proizvodi 12,4% (1,2 p.p), električna energija 20% (1,1 p.p), izvoz papira i proizvoda od papira 58% (0,9 p.p), električna oprema 16% (0,8 p.p). S druge strane, značajnija smanjenja izvoza roba tokom posmatranog perioda su registrirana prilikom izvoza prehrambenih proizvoda 7,7%, farmaceutskih i hemijskih proizvoda od 16% odnosno 1,3%.

Posmatrano po glavnim trgovinskim partnerima, Bosna i Hercegovina je u periodu januar-april 2018. godine najviše robe izvezla na tržište zemalja EU28 u iznosu od 2,8 milijardi KM što je povećanje od 13,3% u odnosu na isti period prethodne godine. U zemlje CEFTA-e u istom vremenskom periodu izvezeno je 572 miliona KM što je povećanje od skoro 10%.

Posmatrano pojedinačno po zemljama najznačajnija povećanja izvoza a samim tim i doprinosi povećanju istog su registrirana prilikom izvoza u Njemačku 13,5% (2 p.p), Hrvatsku 15,1% (1,7 p.p), Srbiju 14,2% (1,3 p.p), Italiju 10,3% (1,2 p.p), Austriju 13,6% (1,1 p.p) i Sloveniju 11,2% (1 p.p).

Ovo povećanje izvoza uz povećanje poslovne aktivnosti i domaće tražnje u zemlji tokom posmatranog perioda januar-april 2018. godine doveli su i do povećanja bh. robnog uvoza. Tako je Bosna i Hercegovina u ovom periodu ostvarila vrijednost uvoza roba od 5,9 milijardi KM što predstavlja nominalno povećanje od 8,3% u odnosu na isti period prethodne godine.

Ako se struktura bh. robnog uvoza posmatra po pojedinačnih proizvodima najznačajniji rast a samim time i doprinos povećanju uvoza registrirana su u okviru uvoza: baznih metala (čelik i sirovi aluminijum) 31% (2,2 p.p), rafiniranih naftnih derivata (plinska ulja) 12,5% (0,8 p.p), motorna vozila 10,8% (0,7 p.p), hemikalije i hemijski proizvodi 8,7% (0,7 p.p), te elektoničkih uređaja i mašina od preko 10% (1,3 p.p).

S druge strane, posmatrano po glavnim trgovinskim partnerima BiH je u prva četiri mjeseca 2018. godine najviše robe uvozila iz EU u vrijednosti od oko 3,6 milijardi KM, što predstavlja povećanje od 7%, dok je uvoz iz zemalja CEFTA-e iznosio 701 milion KM i uvećan je za 2,5%. Posmatrano po

zemljama, najznačajnija povećanja uvoza roba su registrirana prilikom uvoza roba iz Njemačke 14% (1,6 p.p), Rusije 29% (1,3 p.p), Kine 17% (1,1 p.p), Italije 9% (1 p.p) i Turske 23% (1 p.p).

Ova kretanja izvoza i uvoza roba u periodu januar-april 2018. godine rezultirala su vanjskotrgovinskim robnim deficitom od skoro 2,2 milijarde KM što predstavlja povećanje od 96 milona KM odnosno 4,6% u odnosu na isti period prethodne godine

Posmatrano po glavnim trgovinskim partnerima najznačajnija povećanja vanjskotrgovinskog deficita su registrirana prilikom robne razmjene sa Rusijom 43% (4,2 p.p), Kinom 17% (3 p.p), Turskom 64% (2,9 p.p), Njemačkom 16% (1 p.p) i Italijom 8% (1 p.p).

S druge strane, tokom posmatranog perioda došlo je do smanjenja deficita prilikom vanjskotrgovinske razmjene sa Srbijom 7,5 % (1 p.p) i u većoj mjeri Hrvatskom od preko 40% (3 p.p).

Ovom prilikom vrijedi istaći da je BiH tokom ovog perioda ostvarila vanjskotrgovinski suficit u okviru robne razmjene sa Austrijom, Crnom Gorom i Slovenijom.

Ukupna pokrivenost uvoza izvozom u periodu januar – apr 2018. godine poboljšana je za 1,3 p.p u odnosu na isti period prethodne godine i iznosila je 63,4%. Detaljniji pregled vanjskotrgovinske robne razmjene za period januar – april 2018. godine po HS klasifikaciji prikazan je u tabeli ispod:

Tabela 11: Pregled bh. vanjskotrgovinske robne razmjene za period januar-april 2018. godine po HS klasifikaciji (nominalni iznosi i stope rasta)

Izvoz i uvoz dobara klasifikovanih prema harmonizovanom sistemu kodova (HS)	IZVOZ				UVOZ				DEFICIT				Pokrivenost uvoza izvozom
	Jan_Apr_2017	Jan_Apr_2018	2018/2017 promjena %		Jan_Apr_2017	Jan_Apr_2018	2018/2017 promjena %		Jan_Apr_2017	Jan_Apr_2018	2018/2017 promjena %		
	u mil KM	u mil KM	g/g	p-p	u mil KM	u mil KM	g/g	p-p	u mil KM	u mil KM	g/g	p-p	
UKUPNO	3403	3765	10,6	10,6	5480	5937	8,3	8,3	-2077	-2173	4,6	4,6	63,4%
1 ŽIVOTINJE I PROIZVODI	36	54	49,0	0,5	147	155	5,2	0,14	-111	-101	-9,1	-0,49	34,8%
2 ŽIVOTINJSKOG PORIJEKLA PROIZVODI BILNOG PORIJEKLA	85	54	-36,6	-0,91	283	272	-3,7	-0,19	-198	-219	10,3	0,98	19,7%
3 MASTI I ULJA	60	33	-44,5	-0,79	82	62	-24,5	-0,37	-22	-29	30,7	0,32	54,0%
4 ŽIVOTINJSKOG PORIJEKLA I PREHRAMBENE PRERAĐEVINE	104	100	-3,6	-0,11	448	462	3,1	0,25	-344	-361	5,1	0,84	21,7%
5 PROIZVODI MINERALNOG PORIJEKLA	325	431	32,8	3,13	800	821	2,7	0,39	-476	-390	-17,9	-4,10	52,5%
6 PROIZVODI HEMUSKE INDUSTRIJE ILI SRODNIH	303	302	-0,2	-0,02	533	567	6,3	0,61	-230	-265	14,9	1,65	53,3%
7 PLASTIČNE MASE, GUMA I KAUČUK	106	125	18,5	0,57	350	387	10,7	0,68	-245	-262	7,3	0,86	32,3%
8 KOŽA I KRZNO	71	69	-1,7	-0,04	163	155	-4,7	-0,14	-93	-86	-7,0	-0,31	44,6%
9 DRVO I PROIZVODI OD DRVETA	226	232	2,6	0,17	79	93	17,5	0,25	147	139	-5,4	0,39	250,1%
10 CELULOZA, PAPIR I KARTON I NJIHOVI PROIZVODI	65	97	49,0	0,93	126	138	9,8	0,22	-61	-42	-31,9	-0,94	69,9%
11 TEKSTIL I TEKSTILNI PROIZVODI	180	207	15,1	0,80	368	403	9,4	0,63	-188	-196	3,9	0,36	51,4%
12 OBUĆA, ŠEŠIRI, KAPE I SLIČNI PROIZVODI	229	259	12,8	0,86	114	121	6,1	0,13	115	138	19,5	-1,08	213,9%
13 PROIZVODI OD KAMENA, GIPSA, CEMENTA I SLIČNIH	24	26	9,2	0,06	98	109	11,6	0,21	-74	-83	12,4	0,44	23,9%
14 BISERI, PLEMENITI METALI I NJIHOVI PROIZVODI,	4	4	13,2	0,01	5	6	12,2	0,01	-1	-1	9,1	0,00	78,2%
15 BAZNI METALI I PROIZVODI OD BAZNIH METALA	594	698	17,5	3,06	564	696	23,4	2,41	30	2	-93,7	1,35	100,3%
16 MAŠINE, APARATI, MEHANIČKI I ELEKTRIČNI	415	456	10,0	1,22	719	817	13,6	1,78	-305	-361	18,4	2,70	55,8%
17 TRANSPORTNA SREDSTVA I NJIHOVI DIJELOVI I	105	121	14,9	0,46	401	433	8,0	0,58	-296	-312	5,5	0,78	27,9%
18 SATOVI, MJERNI, MUZIČKI I MEDICINSKI INSTRUMENTI	9	11	25,8	0,07	66	88	32,9	0,40	-57	-77	34,0	0,93	12,8%
19 ORUŽJE I MUNICIJA, NJIHOVI DIJELOVI I PRIBOR	60	55	-8,3	-0,15	5	3	-44,9	-0,04	55	52	-5,1	0,13	2037,0%
20 RAZNI PROIZVODI	403	428	6,2	0,73	122	150	22,3	0,50	281	278	-0,8	0,11	286,1%
21 UMJETNIČKA DJELA, KOLEKCIONARSKI	0	0	0,0	0,00	0	0	0,0	0,00	0	0	0	0,00	10,0%
98 NERAZVRSTANO	0	0	0,0	0,00	0	0	0,0	0,00	0	0	0,0	0,00	0,0%

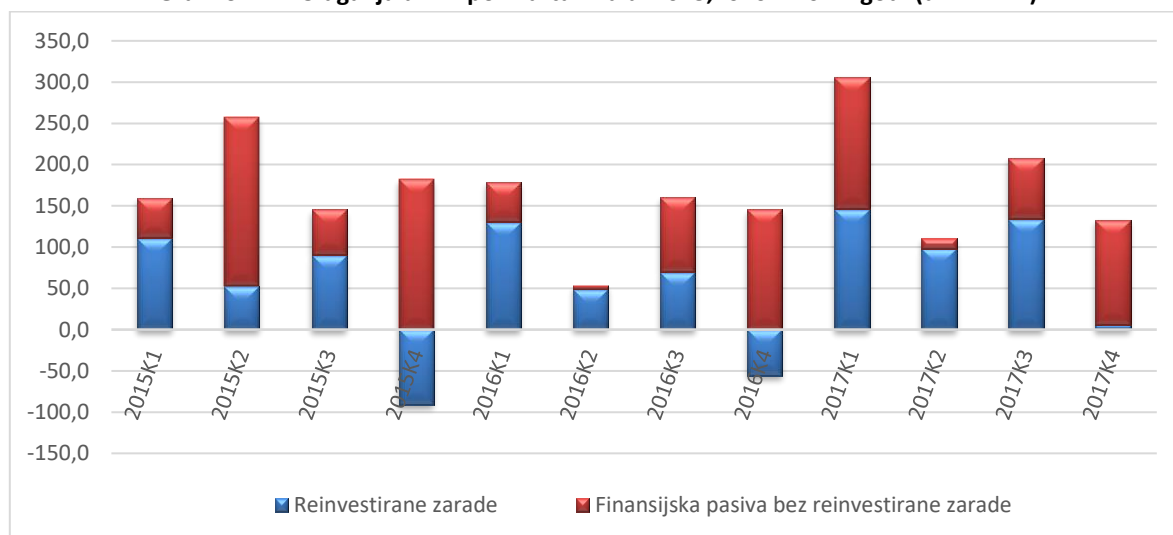
Izvor: Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine

5. Strane direktne investicije

U vrijeme pisanja trendova nisu bili dostupni podaci za prvi kvartal.

Prema posljednjim podacima CBBiH u platnom bilansu za četvrti kvartal 2017. godine ukupna strana ulaganja u zadnjem kvartalu su iznosila 133 mil. KM (neto finansijska pasiva). Time su ukupna SDU za dvanaest mjeseci iznosila 758,4 mil. KM i veća su za 57,3% g/g. Ukupne reinvestirane zarade u 2017. godini su iznosile 384,3 mil. KM. Učešće reinvestiranih zarada u 2017. godini je bilo 50,7% i veće je od učešća u istom periodu 2016. godine, kada je iznosilo 40,1%.

Grafikon 12: Ulaganja u BiH po kvartalima u 2015,2016. i 2017. god. (u mil. KM)

Izvor: CBBiH

Tabela 12: SDU po kvartalima u 2013, 2014, 2015, 2016. i 2017. godini

U milionima KM	K1	K2	K3	K4	K1-K4
2013	333,2	182,7	2,1	-50,5	467,6
2014	263,5	215,4	134,6	185,0	798,5
2015	159,3	257,1	146,0	91,4	653,8
2016	178,7	53,2	160,9	89,5	482,2
2017	306,1	111,3	208,0	133,0	758,4

Izvor: CBBiH

Agencija za ocjenu kreditnog rejtinga Standard & Poor's je 9. marta 2018. godine potvrdila Bosni i Hercegovini suvereni **kreditni rejting B sa stabilnim izgledima**. U februaru 2018. agencija Moody's Investors Service je potvrdila Bosni i Hercegovini suvereni kreditni rejting „**B3 sa stabilnim izgledima**”(16.02.2018. godine).